

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžo/31/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200552
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8012200552.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD. v právnej veci žalobcu: por. W.F., bytom B., právne zastúpeného JUDr. Marcelom Kohútom, advokátom, Nám. sv. Egídia 95, Poprad, proti žalovanému: Okresné riaditeľstvo PZ v Poprade, odbor poriadkovej polície, Alžbetina 714/5, Poprad, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. ORPZ-PP-PK-2-009/2012 zo dňa 16. mája 2012, konajúc o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4S 23/2012-79 zo dňa 10. januára 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove
č. k. 4S 23/2012-79 zo dňa 10. januára 2013 p o t v r d z u j e.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia v sume 137,97 € na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Marcel Kohút, advokát, Poprad, do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 250j ods. 2 písm. d/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) zrušil rozhodnutie žalovaného č. ORPZ-PP-PK-2-009/2012 zo dňa 16.05.2012 v spojení s prvostupňovým disciplinárnym rozkazom riaditeľa Obvodného oddelenia Policajného zboru Poprad č. 1/2012 zo dňa 29.02.2012. Predmetným disciplinárnym rozkazom bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie - zníženie služobného platu o 10% po dobu 2 mesiacov z dôvodu, že dňa 03.02.2012 ako službukonajúcu poverený príslušník PZ zaradený na OO PZ Poprad pri procesnom dokumentovaní prečinu krádeže po predvedení podozrivých osôb nepostupoval v zmysle § 85 Trestného poriadku (zadržanie a obmedzenie osobnej slobody podozrivej osoby), čím porušil ustanovenie § 48 ods. 3 písm. a/, b/ zákona č. 73/1998 Z.z. o štátnej službe príslušníkov Policajného

zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 73/1998 Z.z.). Svojím konaním mal žalobca porušiť základnú povinnosť policajta uvedenú v § 48 ods. 3 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z.z., podľa ktorej je policajt povinný plniť svedomite úlohy, ktoré sú mu uložené rozkazmi, nariadeniami, príkazmi a pokynmi nadriadených, ak bol s nimi riadne oboznámený.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že správny orgán pri voľnom uvážení nesmie prekračovať medze zákona a použitie voľného uváženia je povinný náležite zdôvodniť. Z napadnutých administratívnych rozhodnutí nie je zrejmé, ktoré skutočnosti považovali správne orgány oboch stupňov za rozhodujúce, akými skutkovými a právnymi úvahami sa pritom riadili a či ich úvaha neporušuje pravidlá logického uvažovania. Prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný nevykonali dôkazy navrhnuté žalobcom v písomnom vyjadrení k začatiu disciplinárneho konania a v odvolaní proti disciplinárnemu rozkazu a nevyhodnotili ani námietky žalobcu uvedené v písomnom vyjadrení. Z preskúmaných rozhodnutí nie je zrejmé, prečo sa správne orgány nezaoberali návrhmi na vykonanie dôkazov. Tiež bolo povinnosťou správnych orgánov odôvodniť rozhodnutia tak, aby z nich bolo zrejmé, či prihliadali na povahu protiprávneho konania žalobcu, na okolnosti, za ktorých bolo spáchané, jeho následky, mieru zavinenia a na doterajší postoj policajta k plneniu služobných povinností. Taktiež je povinnosťou správneho orgánu uviesť skutok, ktorým sa účastník dopustil disciplinárneho previnenia, za ktorý sa mu ukladá disciplinárne opatrenie. Nejednoznačnosť rozhodnutia, ako i absencia právnych záverov vyplývajúcich z rozhodujúcich skutkových okolností je dôvodom, ktorý zakladá jeho nezrozumiteľnosť pre nedostatok dôvodov.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne, prípadne aby zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V dôvodoch uviedol, že žalobcovi bolo umožnené vyjadriť sa k začiatku disciplinárneho konania a riaditeľ OO PZ Poprad rozhodol, ktoré dôkazy sú potrebné pre objektívne posúdenie stavu a ktoré v danej veci možno považovať za irelevantné. Riaditeľ OO PZ Poprad dostatočne a spoľahlivo zistil skutkové okolnosti, ustálil skutkový stav a žalobcovi bolo bez pochybností preukázané konanie zakladajúce dôvody prijatia príslušného disciplinárneho opatrenia. Žalobca v danej veci dňa 03.02.2012 ako službukonajúci poverený príslušník PZ pri procesnom dokumentovaní prečinu krádeže nepostupoval v zmysle § 85 Trestného poriadku, keď mal osoby v tom čase podozrivé zo spáchania trestnej činnosti v zmysle § 85 Trestného poriadku zadržať, vykonať ich poučenie aj o možnosti zvoliť si obhajcu a za jeho prítomnosti vypovedať a následne uvedené osoby mali byť vo veci procesne vypočuté. O zadržaní týchto osôb mal byť bezodkladne informovaný službukonajúci prokurátor, mala byť spísaná zápisnica, v ktorej malo byť riadne označené miesto, čas zadržania a prevzatie takejto osoby policajtom, ktorý skutočne prevzatie vykonal s uvedením bližších okolností zadržania a s uvedením osobných údajov zadržaných osôb. Rovnopis takto vyhotovenej zápisnice mal poverený príslušník bezodkladne doručiť prokurátorovi. Samotný postup policajta je presne upravený v § 85 Trestného poriadku a zo spisového materiálu vyplýva skutočnosť, že žalobca v danom prípade takto nepostupoval, pričom na uvedený postup nebol potrebný pokyn, príkaz ani nariadenie nadriadeného. Skutočnosť, že riaditeľ OO PZ Poprad ho na daný postup upozornil, neznamená, že došlo k zásahu do procesnej samostatnosti povereného príslušníka PZ. Dôležitou okolnosťou pre vydanie rozhodnutia o potvrdení disciplinárneho rozkazu riaditeľa OO PZ Poprad č. 1/2012 bola skutočnosť, že v zmysle § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor, ktorý dňa 14.05.2012 pod č.p. 2 Pv 89/12-6 pri vykonávaní previerky stavu vyšetrovania vyšetrovacieho spisu č.p. ORP-209/PP-PP-2012 zistil nesprávny postup povereného príslušníka PZ, kde poukázal na správny postup, ktorý mal byť vykonaný v zmysle § 85 ods. 1 Trestného poriadku. Žalobca doručil svoje písomné vyjadrenie k začiatku disciplinárneho konania dňa 23.02.2012 na OO PZ v Poprade. Dňa 29.02.2012 bol riaditeľom OO PZ v Poprade vydaný disciplinárny rozkaz č. 1/2012, v zmysle ktorého bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie s uvedením dôvodu porušenia § 48 ods. 3 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z.z. tým, že nepostupoval podľa § 85 Trestného poriadku. Podľa názoru žalovaného bolo v napadnutých administratívnych rozhodnutiach v dostatočnej miere opísané konanie žalobcu a skutok, ktorým sa žalobca dopustil disciplinárneho previnenia, za ktorý mu bolo uložené

disciplinárne opatrenie a žalobca bol na základe uvedeného dostatočne oboznámený so skutkom, za ktorý mu bola riaditeľom OO PZ Poprad uložený sankcia a skutok bol uvedený tak, aby nemohol byť v žiadnom prípade zameniteľný s iným skutkom.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť a žalobcovi priznať náhradu trov konania vo výške 137,97 €. Poukázal na to, že v písomnom vyjadrení uviedol, z akého dôvodu predvedené osoby nezadržal v zmysle § 85 Trestného poriadku, pričom ako dôkazy slúžiace na jeho obranu navrhol vykonať výsluchy konkrétnych osôb. Správne orgány oboch stupňov navrhnuté dôkazy nevykonali, resp. sa žiadnym spôsobom nevysporiadali s týmito navrhnutými dôkazmi, uvedenými v písomnom vyjadrení k začatiu disciplinárneho konania, ako aj v odvolaní zo dňa 12.03.2012 proti disciplinárnemu rozkazu. Vykonaním týchto dôkazov by bolo preukázané, že za daného stavu nebol dôvod na zadržanie predvedených osôb ako podozrivých. Napadnuté administratívne rozhodnutie bolo vydané na podklade neúplne zisteného skutkového stavu, pričom žalovaný nezaobstaral všetky podklady, ktoré boli potrebné na presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Ani jeden zo správnych orgánov sa nevysporiadal s námietkou žalobcu, ktorú vzniesol na začiatku konania, ktorou žiadal, aby disciplinárne konanie viedol iný nadriadený orgán, nakoľko riaditeľ OO PZ v Poprade mal byť v tomto konaní zároveň v postavení svedka. Zároveň poukázal aj na odporúčanie Senátu poradnej komisie riaditeľa OO PZ Poprad, v zmysle ktorého prokurátor vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní a prokurátor je oprávnený dávať záväzné pokyny. Trestný poriadok nepozná pojmy ako pokyn, príkaz, nariadenie vydané nadriadeným policajta vykonávajúceho vyšetrovanie. Z predložených spisových materiálov, ktoré mala poradná komisia k dispozícii a z podaných vyjadrení nevyplynul dôvod na postup podľa § 85 Trestného poriadku, a to aj vzhľadom na dôvody väzby predvedených osôb. V dostupných materiáloch absentuje akékoľvek vyjadrenie riaditeľa OO PZ Poprad k vykonaniu, resp. nevykonaniu dôkazov navrhnutých žalobcom, z čoho vyplýva, že sa nimi nezaoberal a ani sa nevyjadril z akých dôvodov by bolo ich vykonanie irelevantné. Odôvodnenie napadnutých administratívnych rozhodnutí správnych orgánov nedáva zrozumiteľný a presvedčivý podklad pre preskúmanie správnosti rozhodnutia. Nie je v nich uvedené, ktorú konkrétnu zákonnú povinnosť v zmysle § 85 Trestného poriadku mal žalobca porušiť, nakoľko predmetné ustanovenie neukladá policajtovi povinnosť osobu zadržať za dodržania podmienok uvedených v Trestnom poriadku. Konkrétne osoby nikdy neboli zadržané, ale boli na OO PZ Poprad len predvedené za účelom podania vysvetlenia. Je povinnosťou správneho orgánu, aby vo výroku rozhodnutia uviedol skutok, ktorým sa účastník dopustil disciplinárneho previnenia, za ktorý sa mu ukladá disciplinárne opatrenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke najvyššieho súdu www.nsud.sk najmenej päť dní vopred, v senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011) a rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Senát najvyššieho súdu hodnotil ako právne významnú skutočnosť, že poradná komisia riaditeľa OR PZ Poprad vo svojom odporúčaní č. ORPZ-PP-PK-2-006/2012 zo dňa 04.05. 2012 odporúčal žalovanému, aby odvolaniu žalobcu vyhovel v celom rozsahu a napadnutý disciplinárny rozkaz riaditeľa Obvodného oddelenia PZ V Poprade v celom rozsahu zrušil.

„Zo spisového materiálu predloženého senátu poradnej komisie riaditeľa OR PZ Poprad vyplýva, že

riaditeľ OO PZ Poprad dal pokyn odvolateľovi na to, aby predvedené osoby boli zadržané v súlade s § 85 Trestného poriadku pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 212 ods. 2, písm. a), ods. 3, písm. a) Trestného zákona. Z predložených spisových materiálov, ktoré mala komisia k dispozícii a z podaných vyjadrení nevyplynul dôvod na postup podľa § 85 Trestného poriadku, a to aj vzhľadom na dôvody väzby uvedených osôb. Je potrebné poukázať najmä na to, že obmedzenie osobnej slobody je závažný zásah do základných ľudských práv a slobôd a uvedené osoby nebolo možné so spáchaným skutkom spojiť žiadnym dôkazom, ktoré mal odvolateľ v čase realizácie skutku k dispozícii (z hľadiska, času, miesta, spôsobu spáchania a pod. - a to dokonca ani po vykonaných procesných úkonoch na mieste skutku a vypočutím resp. vyťažením svedkov udalosti). Preto aj Trestný poriadok presne špecifikuje zákonné dôvody, pre ktoré je možné osobu zadržať ako podozrivú. Vyjadriť nezákonnosť v postupe policajta, konkrétne konštatovať porušenie § 85 Trestného poriadku, má právo prokurátor, nie nadriadený a to na základe dôsledného zváženia okolností a dôkaznej situácie.

Je potrebné poukázať na skutočnosť, že odvolateľ vo svojom vyjadrení k začatému disciplinárnemu konaniu navrhol v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. vykonanie konkrétnych dôkazov. Avšak v dostupnom spisovom materiáli absentuje akékoľvek vyjadrenie riaditeľa OO PZ k vykonaniu, resp. k nevykonaniu dôkazov navrhnutých odvolateľom, t.j. riaditeľ OO PZ sa dôkazmi navrhovanými odvolateľom nezaoberal, ani sa nevyjadril, z akých dôvodov by bolo ich vykonanie irelevantné“.

Podľa § 85 ods. 1 Trestného poriadku osobu podozrivú zo spáchania trestného činu môže policajt zadržať, ak je tu niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 alebo ak ide o podozrivú osobu podľa § 204 ods. 1, aj keď proti nej doteraz nebolo vznesené obvinenie. Na zadržanie je potrebný predchádzajúci súhlas prokurátora. Bez takého súhlasu možno zadržanie vykonať, len ak vec neznesie odklad a súhlas vopred nemožno dosiahnuť, najmä ak bola taká osoba pristihnutá pri trestnom čine alebo zastihnutá na úteku.

Senát najvyššieho súdu dospel k záveru, že zadržať osobu podozrivú zo spáchania trestného činu nemožno iba na základe pokynu nadriadeného policajta, ktorý nie je oboznámený s dôkaznou situáciou. Zadržanie musí byť vykonané zo zákonných dôvodov a existencia týchto dôvodov musí vyplývať z dôkaznej situácie, ktorú policajt vyhodnocuje. Podozrivé osoby v čase zadržania nemali pri sebe žiadne veci pochádzajúce z trestnej činnosti. Dôkazná situácia musí umožňovať vznesenie obvinenia zadržaným osobám. Preto je významný i následný dopyt poradnej komisie riaditeľa OR PZ Poprad č. ORPZ-PP-PK-2-003/2012 zo dňa 3.4.2012, či v trestnej veci bolo vznesené obvinenie konkrétnym osobám. Vyjadrenie prokurátora vo veci 2 Pv 89/12-6 zo dňa 14.5.2012, že z vyšetrovacieho spisu zistil, že v uvedenej veci nebolo správne postupované vo vzťahu k osobe V.F., ktorý mal byť správne v zmysle § 85 ods. 1 Trestného poriadku zadržaný, neobsahuje skutkové dôvody a je nevyhnutné ho konkretizovať, pokiaľ má byť použité v disciplinárnom konaní.

Disciplinárnym rozkazom č. 1/2012 zo dňa 29.02.2012 bolo žalobcovi uložené disciplinárne opatrenie - zníženie služobného platu o 10% po dobu 2 mesiacov. Dňa 21.02.2012 žalobca prevzal oznámenie o začatí disciplinárneho konania s poučením o možnosti podať písomné vyjadrenie k tomuto oznámeniu o začatí v stanovenej lehote. Žalobca dňa 23.02.2012 doručil svoje písomné vyjadrenie podľa § 56 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z., v ktorom popísal priebeh dňa 03.02.2012, kedy mal realizačnú službu ako poverený príslušník PZ, namietal neopodstatnenosť začatia disciplinárneho konania a navrhol vykonať dokazovanie výsluchmi policajtov. Konkrétne uviedol 8 bodov na návrh vykonania dôkazov.

Z obsahu napadnutých administratívnych rozhodnutí je zrejmé, že sa predmetnými návrhmi na vykonanie dôkazov správne orgány nezaoberali. Je povinnosťou správnych orgánov dostatočne zistiť skutkový stav veci a v prípade, ak žalovaný alebo správny orgán prvého stupňa považovali vykonanie navrhnutých dôkazov na nedôvodné, bolo potrebné, aby v napadnutých rozhodnutiach uviedli skutočnosti, ktoré ich k takémuto rozhodnutiu viedli. Z odôvodnenia napadnutých administratívnych rozhodnutí nie je zrejmé, ktoré skutočnosti považovali za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzali a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili, resp. prečo nevykonali ďalšie navrhnuté dôkazy.

Senát odvolacieho súdu sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že pri využití správnej úvahy je potrebné, aby správny orgán jej použitie aj dostatočným spôsobom zdôvodnil. Rovnako aj výrok rozhodnutia o disciplinárnom previnení musí obsahovať opis skutku, ktorého sa obvinený z disciplinárneho previnenia dopustil, aby nebol zameniteľný s iným konaním.

Vzhľadom na uvedené, odvolací súd preskúmajúc napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov namietaných žalovaným v odvolaní, dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobe vyhovel z dôvodu, že v administratívnom konaní došlo k takej vade, ktorá má za následok nezákonnosť rozhodnutia, rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom, a preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 224 ods. 1 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p. a to tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania priznal tak, ako bola písomne vyčíslená t.j. za jeden úkon právnej služby - písomné vyjadrenie zo dňa 20.08.2013 k podanému odvolaniu a to vo výške 130,16 € podľa § 11 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška) vo výške 1/6 výpočtového základu, v spojení s § 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky. Ďalej bol priznaný na náhradu režijný paušál podľa § 16 ods. 3 vyhlášky vo výške 7,81 €.

Celkom boli priznané žalobcovi na náhradu trovy odvolacieho konania ($130,16 + 7,81 = 137,97$ €) vo výške 137,97 €, ktoré je žalovaný povinný zaplatiť na účet č. XXX XXXX XXX/XXXX vedený v G.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.